

	ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
606 ΑΙΩΝΑΣ	ΔΙΑΔΟΧΟΙ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ Ιουστίνος Τιβέριος		Ανατολή ΠΕΡΣΕΣ	Βορράς : ΑΒΑΡΟΣΛΑΒΟΙ Επιδρομές, εξόντωση πληθυσμού, καταστροφές ακμαίων πόλεων. πολιορκίες Θεσ/νίκης	Δύση : ΛΟΓΓΟΒΑΡΔΟ
	Μαυρίκιος 582-602	Αντιθέσεις πολιτικές, κοινωνικές και θρησκευτικές. Περικοπές στρατιωτικών μισθών Ανταρσίες & κινήματα. Θάνατος κατά την εξέγερση των Δήμων	Κοινός στόχος Περσών και Βυζαντίου η Αρμενία 591 : Συνθήκη ειρήνης με Χοσρόη Β΄	Σύνορα στο Δούναβη	568 : Κατάκτηση μεγάλου μέρους Ιταλίας Δημιουργία εξαρχάτων Ραβέννας & Καρχηδόνας από Βυζαντινούς
	Φωκάς 602-610	Τυραννική εξουσία - Αναρχία Αντίπαλοι οι Πράσινοι συνεργάτες οι Βένετοι	Μακροχρόνιος πόλεμος με Βυζάντιο πρόσχημα η δολοφονία Μαυρίκιου, που είχε ευεργετήσει το Χοσρόη		
706 ΑΙΩΝΑΣ	ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Στενή σχέση με Εκκλησία <u>Κατά</u> μονοφυσιτών Εξελληνισμός κράτους Ελληνικοί τίτλοι αντί των παλαιών ρωμαϊκών	613 : Κατάκτηση Συρίας 614 : Κατάκτηση Ιεροσολύμων μεταφορά Τιμίου Σταυρού, ιερού μανδηλίου στην Κτησιφώντα Πόλεμος θρησκευτικού χαρακτήρα Μάχη στη Νινευί - ήττα Περσών Συνθήκη ειρήνης με Συρία Ανάκτηση εδαφών Εγγύς Ανατολής 630 : ύψωση Τ. Σταυρού -Ιεροσόλυμα ΑΡΑΒΕΣ Μέχρι το 640 : κατάκτηση Συρίας, Περσίας, Παλαιστίνης, Μεσοποταμίας, Αρμενίας	619 : Συνθήκη ειρήνης με Χαγάνο Αβάρων Δημιουργία σικλαβηνίων	
	[Κώνστας Β΄ 641-668]		646 : Κατάκτηση Αιγύπτου		
	Κωνσταντίνος Δ΄ 668-685		Κατάληψη Κωνσταντίας Κύπρου, Κω & Ρόδου. 674-678 : Πολιορκία Κων/πολης Επιτυχία Βυζαντινών – Υγρόν πορ Ειρήνη με χαλίφη Μωαβία Ανόψωση γοήτρου Βυζαντίου	ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ Ίδρυση κράτους Κατάκτηση βυζαντινών εδαφών Εξασφάλιση ετησίων χορηγιών	

	ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
805 ΑΙΩΝΑΣ	<p>ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΙΣΑΥΡΩΝ</p> <p>Λέων Γ΄ 717-741</p>	<p>Εικονομαχία - έναρξη προσεταιρισμός εικονομάχων</p> <p>726 : σεισμός (Θήρα –Θηρασία) αποκαθήλωση εικόνας Χριστού από Χαλκή Πύλη 730 : εικονομαχικό διάταγμα</p>	<p>Ανατολή ΑΡΑΒΕΣ</p> <p>Κατάκτηση Β. Αφρικής & μέρους βησιγοθικής Ισπανίας</p> <p>717 : Δεύτερη ανεπιτυχής πολιορκία Κων/πολης</p> <p>732 : Αναχαίτιση στο Πουατιέ από τους Φράγκους με τον Κάρολο Μαρτέλο</p>	<p>Βορράς ΣΛΑΒΟΙ στη Βαλκανική</p> <p>ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ</p> <p>ενίσχυση βυζαντινών στην απόκρουση των Αράβων.</p>	<p>Δύση ΛΟΓΓΟΒΑΡΔΟΙ</p> <p>774 : Κατάλυση κράτους από Κάρολο Μεγάλο</p> <p>ΦΡΑΓΚΟΙ</p> <p>➤ Διάσταση με Εκκλησία Ρώμης Στροφή πάπα προς Φράγκους</p>
	<p>Κωνσταντίνος Ε΄ 741-775</p>	<p>Εικονομαχία -Κορύφωση ανελέητη εκστρατεία εναντίον μοναχών & μοναστηριών</p> <p>754 : Σύνοδος Ιέρειας : καταδίκη εικονολατρείας</p>		<p>Εκστρατείες βυζαντινών για κατάλυση Βουλγ. κράτους + Αξιοποίηση διπλωματίας = Αποκατάσταση βυζαντινών στη Χερσόνησο του Αίμου</p>	
	<p>Κωνσταντίνος ΣΤ΄ & Ειρήνη 780-797</p>	<p>787 : Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος : καταδίκη εικονομαχίας</p>		<p>ΣΛΑΒΟΙ</p> <p>Αρχή ενσωμάτωσης και σταδιακής αφομοίωσης στη βυζαντινή κοινωνία (εποικισμός)</p>	<p>781 : προσπάθεια προσέγγισης Ανατολής - Δύσης Αποτυχημένος αρραβώνας Κωνσταντίνου - Ροτρούδη (κόρη Καρόλου)</p>
905 ΑΙΩΝΑΣ	<p>ΜΕΤΑ ΤΟΥΣ ΙΣΑΥΡΟΥΣ</p> <p>Νικηφόρος Α΄ 802-811</p>	<p>Μέτρα για ανόρθωση οικονομίας Κακώσεις</p>		<p>ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ</p> <p>809 : Κρούμος κατάκτηση Σόφιας</p> <p>Εκστρατεία εναντίον Κρούμου Θάνατος στο πεδίο της μάχης</p>	<p>800 : Στέψη Καρόλου (Μέγας και ειρηνοποιός αυτοκράτωρ κυβερνήτης του Ρωμαϊκού Κράτους)</p>
	<p>Λέων Ε΄ 813-820</p>	<p>Αναζωπύρωση Εικονομαχίας</p>		<p>Ομορτάγ : 30ετής συνθήκη ειρήνης</p>	

	ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
900s ΑΙΩΝΑΣ	ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΕΞ ΑΜΟΡΙΟΥ Μιχαήλ Β΄ ο Τραυλός 820-829	821-823 εξέγερση Θωμά Σλάβου	Ανατολή ΑΡΑΒΕΣ Κατάκτηση Κρήτης-Σικελίας	Βορράς ΣΛΑΒΟΙ Δημιουργία κρατών Σέρβων & Κροατών	Δύση ΦΡΑΓΚΟΙ (Α. Ρ. Α. Γ. Ε.)
	Θεόφιλος 829-842	Αναζωπύρωση Εικονομαχίας	Αγώνες στη Μ. Ασία 838 : καταστροφή Αμορίου		840 : Θάνατος Καρλομάγνου
	Μιχαήλ Γ΄ 842-867 (& Θεοδώρα ως το 856)	Οικονομία & παιδεία : πρόοδος Σύνοδος 843 : Οριστική αποκατάσταση εικόνων	Στρατιωτικές επιτυχίες κατά Αράβων στη Μ.Ασία	860 : Α΄ εκχριστιανισμός Ρώσων 863 : εκχριστιανισμός Μοραβών 864 : Αρχή εκχριστιανισμού Βουλγάρων (Βόρης=Μιχαήλ)	843 : Συνθήκη Βερντέν 867 : Πρώτο Σχίσμα Φώτιος - Νικόλαος αφορισμός Νικολάου
	ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Βασίλειος Α΄ 867- 886			Εκχριστιανισμός Σέρβων - Κροατών ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ 870 : υπαγωγή βουλγαρικής εκκλησίας στο Πατριαρχείο	
	Λέων ΣΤ΄ ο Σοφός 886- 912		904 : Αλωση Θεσσαλονίκης		
1000s ΑΙΩΝΑΣ	Κωνσταντίνος Ζ΄ ο Πορφυρογέννητος 913- 959 (Ρωμανός Α΄ ο Λακαπηνός 920- 944)		944 : Αλωση συριακής Έδεσσας (Ιωάννης Κουρκούας) Ανάκτηση ιερού μανδηλίου	913 / 924: Συμεών: Α΄ & Β΄ πολιορκίες Κων/πολης Πέτρος + εγγονή Λακαπηνού : ειρήνη & επιγαμία (βασιλεύς) ΡΩΣΟΙ : 957 : Επίσκεψη Όλγας στην Πόλη Εμπορικές σχέσεις	
	Ρωμανός Β΄ 959- 963		961 : Ανάκτηση Κρήτης		962 : Στέψη Όθωνα Α΄ (Αυτοκράτωρ των Ρωμαίων)
	Νικηφόρος Β΄ Φωκάς 963- 969		965 : Ανάκτηση Κύπρου		Λιουτπράνδος : Διαπραγματεύσεις που ναυαγούν
	Ιωάννης Α΄ Τζιμισκής 969- 976		Προσάρτηση Κιλικίας, Συρίας & Παλαιστίνης		Επιγαμία με Λυτικούς (Όθων Β΄ + Θεοφανώ)

	ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
11ος ΑΙΩΝΑΣ	ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ <small>(συνέχεια)</small> Βασίλειος Β΄ 976-1025	Αλληλέγγυον : υποχρέωση ευπόρων να καταβάλλουν τους φόρους των φτωχών αγροτών της κοινότητας	Ανατολή ΣΕΛΤΖΟΥΚΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ 1000 : μετακίνηση προς τα δυτικά κατάλυση αραβικού κράτους	Βορράς ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ Σαμουήλ : Ηγεμόνας Επέκταση κράτους ως Δούναβη και Κεντρική Ελλάδα Αρχικά διπλωματική αντιμετώπιση Κατόπιν δυναμική αντιμετώπιση 997 : Σπερχειός - νίκη Βυζαντινών <small>Νικηφόρος Ουρανός</small> 1014 : Κλειδί - νίκη Βυζαντινών 1018 : προσάρτηση Βουλγαρίας <hr/> ΡΩΣΟΙ τ. 10 ^{ου} : οριστικός εκχριστιανισμός επιγαμία (Άννα <αδελφή Βασιλείου>+ Βλαδίμηρος)	Δύση
	ΔΙΑΔΟΧΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Β΄ <small>Κωνσταντίνος Η΄ 1025-1028 Ρωμανός Γ΄ Αργυρός 1028-1034 Μιχαήλ Δ΄ 1034-1041</small>	πολιτική αστάθεια - εναλλαγή πολιτικής & στρατιωτικής αριστοκρατίας επιβολή αυτοκρατόρων της επιλογής τους	εισβολές στις ανατολικές επαρχίες του Βυζαντίου		Γεωργική επανάσταση Ίδρυση πόλεων
	Μιχαήλ Ε΄ Καλαφάτης 1041-1042	εκθρονισμός από την τάξη των επιχειρηματιών		Πρόοδος εμπορίου	
	Κωνσταντίνος Θ΄ Μονομάχος 1042-1055			1054 : Οριστικό Σχίσμα Μιχαήλ Κηρουλάριος – Ουμβέρτος αμοιβαίοι αφορισμοί	
	ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΔΟΥΚΩΝ Ρωμανός Δ΄ Διογένης 1067-1071	Δολοφονία Ρωμανού από πολιτικούς αντιπάλους Οικονομική κρίση Αιματηρή λαϊκή εξέγερση		1071 : Μάχη στο Ματζικέρτ ήττα Βυζαντινών αιχμαλωσία Ρωμανού Συνθήκη ειρήνης Ακύρωση Συνθήκης Κατάκτηση Μ. Ασίας	NORMANΔΟΙ 1071 : Ροβέρτος Γυϊσκάρδος κατάληψη βυζαντινών κτήσεων Ιταλίας Κλονισμός βυζαντινής κυριαρχίας σε Αδριατική & Δούναβη.

	ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ		
1106 1206 ΑΙΩΝΑΣ	ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΚΟΜΝΗΝΩΝ Αλέξιος Α΄ 1081-1118	Εκπροσώπηση στρατιωτικής αριστοκρατίας Μ.Ασίας Οικονομία : Κερδοσκοπική πολιτική Φορολογικές επιβαρύνσεις λαού - αγροτών Διοίκηση : Αύξηση αξιωμάτων Πάταξη γραφειοκρατίας Αύξηση θεμάτων – Μείωση έκτασης & σημασίας Στρατός : Πρόνοιες	Ανατολή ΣΕΛΤΖΟΥΚΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ Προετοιμασία εκστρατειάς στην Ανατολή από Αλέξιο	Βορράς Πόλεμος με Πατζινάκες & Κομάνους	Δύση Α.Ρ.Α.Γ.Ε. Αγώνας παπών κατά Ερρίκου Δ΄ Επιδίωξη υποστήριξης από Βυζαντινούς Προσπάθεια στρατολόγησης μισθοφόρων από Αλέξιο Α΄ 1095 : Κήρυξη Α΄ Σταυροφορίας πάπας Ουρβανός Β΄
	Ανδρόνικος Α΄ 1183-1185	Οικονομία : Προσπάθεια προστασίας αγροτών από δυνατούς Διοίκηση : Προσπάθεια εξάλειψης διαφθοράς & καταχρήσεων Χρήση βίας → τυραννία Λαϊκή αγανάκτηση		Χρήση *νερόμυλου *ανεμόμυλου, *πυξίδας *πρυμαίοι πηδαλίου	NORMANNOI Σοβαρές απειλές BENETOI Οξυμένες σχέσεις A.P.A.G.E. Επεκτατικά σχέδια Ερρίκου ΣΤ΄ κατά Βυζαντιούς
1306 ΑΙΩΝΑΣ	ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΑΓΓΕΛΩΝ Ισαάκιος Β΄ 1185-1195 Αλέξιος Γ΄ 1195-1203	Εκθρονισμός Ισαακίου		Ανάπτυξη εμπορίου - Θεσμός εμποροπανηγύρεων Συγκρότηση ναυτικών εταιρειών	πάπας Ιννοκέντιος Γ΄ : ιδέα Δ΄ Σταυροφορίας 4/1201 : Σύμβαση Βενετίας Ανάληψη μεταφοράς Σταυροφόρων & εξόδων από τη Γαληνοτάτη Δημοκρατία, έναντι αμοιβής 1/ 1203 : Αποδοχή πρότασης Ισαακίου για αποκατάστασή του στο θρόνο Κέρκυρα : απόφαση επίθεσης στην Πόλη 6/1203 : Άφιξη μπροστά στα τείχη της Πόλης
	Ισαάκιος Β΄ & Αλέξιος Δ΄ 1203-1204				17/7/1203 : Κατάληψη Κωνσταντινούπολης Αποκατάσταση Ισαακίου στο θρόνο Αλαζονική συμπεριφορά Λατίνων Βαρύτατη φορολογία
	Αλέξιος Ε΄ Μούρτζουφλος 1204	Πραξικοπηματική κατάληψη θρόνου Φυγή και εγκατάλειψη Κωνσταντινούπολης στους Σταυροφόρους			Έκρυθμη κατάσταση

ΦΡΑΓΚΟΚΡΑΤΙΑ – ΛΑΤΙΝΟΚΡΑΤΙΑ

τέλη Μαρτίου : Συμφωνία διανομής των εδαφών της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Διανομή της Ρομανίας)

13 Απριλίου 1204 : **Άλωση Κωνσταντινούπολης**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

**ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
ΛΑΣΚΑΡΙΔΩΝ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ
ΝΙΚΑΙΑΣ
1204 - 1261**

Θεόδωρος Α΄
1204-1222

1208 : στέψη Θεοδώρου
(Αυτοκράτωρ & βασιλεύς
Ρωμαίων)

**ΚΡΑΤΟΣ
ΗΠΕΙΡΟΥ
1204-1230**

**Μιχαήλ
Κομνηνός Δούκας
1204-1215**

**Θεόδωρος
Κομνηνός Δούκας
1215-1230**

1224 : Άλωση Θεσσαλονίκης
Κατάλυση Βασιλείου

1230 : Επίθεση κατά
Βουλγάρων
(Ιωάννης Ασάν Β΄)
Συντριπτική ήττα -Αιχμαλωσία

ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ

Αυτοκρατορία εκτεινόμενη
ως το Δυρράχιο

**ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ
1204-1261**

Βαλδουίνος της Φλάνδρας
1205 : Ήττα από Βουλγάρους

**ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
1204-1224**

Βονιφάτιος ο Μομφερατικός

**ΠΡΙΓΚΗΠΑΤΟ
ΑΧΑΪΑΣ
1204**

Βιλλεαρδουίνοι
Φεουδαρχική οργάνωση
Δυτικός τρόπος ζωής

Παραχώρηση στη Βενετία
Μεθόνης και Κορώνης

**ΔΟΥΚΑΤΟ
ΑΘΗΝΑΣ
1204-1456**

Αττική, Βοιωτία, Μεγαρίδα
(αργότερα & Αργολίδα)

1204-1311 : **Φράγκοι**
1311-1381 : **Καταλανοί**
1381-1456 : **Φλωρεντινοί**
Ατζαγίολι
1456 : **Οθωμανοί Τούρκοι**

ΔΕΣΠΟΤΑΤΟ ΜΟΡΕΩΣ

Μυστράς, Μάνη, Γεράκι & Μονεμβασιά

Θεόδωρος Α΄ Παλαιολόγος (δεσπότης 1382-1406)
ενίσχυση βυζαντινής εξουσίας

1432 : επανάκτηση των περισσότερων
λατινικών κτήσεων

**ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ**

**Μιχαήλ Η΄
Παλαιολόγος**

1259 : Μάχη Πελαγονίας
νίκη επί των Φράγκων

1261 : Συνθήκη με Γενουάτες

25/7/1261 :
Κατάληψη Πόλης
(Αλέξιος Στρατηγόπουλος)

9/1261 :
Στέψη Μιχαήλ στην Αγία Σοφία

**Αναγέννηση
Βυζαντίου**

**ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ
ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ
1204-1461**

Μεγάλοι Κομνηνοί
Σινώπη, Παφλαγονία, Ηράκλεια

1305

ΑΙΩΝΑΣ

1405
 ΑΙΩΝΑΣ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ Μιχαήλ Η΄ 1261-1282	1261 : διάλυση βυζαντινών ακριτικών σωματίων	Δύση	Ανατολή ΟΘΩΜΑΝΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ 1281 : εγκατάσταση κοντά στην Προύσα
Ανδρόνικος Β΄ 1282-1328 Ανδρόνικος Γ΄ 1328-1341 Ιωάννης Ε΄ 1341-1391 Ιωάννης ΣΤ΄ Καντακουζηνός 1347-1354 Ανδρόνικος Δ΄ 1376-1379	 Υποχρέωση προσφοράς φόρου υποτέλειας και παροχής στρατιωτικών δυνάμεων στο Σουλτάνο	<div style="border: 2px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; text-align: center;"> ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΡΑΤΟΥΣ ΟΘΩΜΑΝΩΝ Θρησκευτική ανεκτικότητα Στρατιωτικές μεταρρυθμίσεις * ιππείς – τιμαριούχοι * γενίτσαροι μισθοφόροι εθελοντές ή βίαια στρατολογημένοι ή διοικητικοί υπάλληλοι </div>	Οσμάν ή Οθμάν (1289-1326) ίδρυση κράτους – πρώτες κατακτήσεις 1301 : Α΄ νικηφόρα σύγκρουση με Βυζαντινούς Ορχάν (1326-1362) ο πρώτος Σουλτάνος 1326 : κατάληψη Προύσας (πρωτεύουσα) } απόλυτος έλεγχος Βιθυνίας 1331 : κατάκτηση Νίκαιας & Νικομήδειας 1354 : κατάληψη φρουρίου Καλλίπολης Μουράτ Α΄ (1361-1389) Κατάκτηση Θράκης 1361 : Διδυμότειχο αργ.: Αδριανούπολη (πρωτεύουσα 1365) Αναγνώριση ηγεμονίας Οθωμανών από Σλάβους - Βουλγάρους 1389 : μάχη Κοσσυφοπεδίου Αρχικά επικράτηση των Σερβοβόσνιων με ηγέτη το Λάζαρο - Δολοφονία Μουράτ Βαγιαζήτ (1389-1421) 1389 : νίκη στο Κοσσυφοπέδιο - Αναγνώριση επικυριαρχίας σουλτάνου από Σέρβους Ασφυκτική πίεση στο Βυζάντιο ♦ Έλεγχος διαδοχής Βυζαντινών Αυτοκρατόρων ♦ απόλυτη επιβολή θέλησης ♦ Κατάληψη Φιλαδέλφειας (τελευταία βυζαντινή πόλη Μ. Ασίας) Σύνορα Οθωμανικής κυριαρχίας στο Δούναβη 1393-1394 : Α΄ αποκλεισμός Κωνσταντινούπολης 1402 : μάχη Άγκυρας πανωλεθρία από τους Μογγόλους του Ταμερλάνου ♦ εσωτερική κρίση
Ιωάννης Ζ΄ 1390	1390 : Ενθρονισμός κατ' απαίτηση του σουλτάνου Βαγιαζήτ		
Μανουήλ Β΄ 1391-1425	Διαβίωση στην αυλή του σουλτάνου Συμμετοχή στην κατάληψη της Φιλαδέλφειας με τους Οθωμανούς 1391 : Δραπέτευση & ανάληψη θρόνου Πάυση καταβολής φόρου υποτέλειας	Ταξίδι στη Δύση (Βενετία, Παρίσι, Λονδίνο) Τιμητική υποδοχή, χωρίς οφέλη	

1505

ΑΙΩΝΑΣ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ

Ιωάννης Η΄
1425-1448

Προσπάθεια
εξασφάλισης βοήθειας
από Δύση

Άρνηση συμφωνίας
από βυζαντινό λαό

Εχθρικό λαϊκό αίσθημα

«Είναι προτιμότερο
να δω να κυριαρχεί
στην αγορά της Πόλης
το φακίολι των Τούρκων,
παρά η καλύπτρα των Λατίνων»
ΛΟΥΚΑΣ ΝΟΤΑΡΑΣ

Δύση

1438-1439 :
Σύνοδος Φερράρας - Φλωρεντίας

Αποδοχή πλήρους υποταγής
της Ορθόδοξης
στην Καθολική Εκκλησία

Οργάνωση Σταυροφορίας
Σκοπός
ο τερματισμός της προέλασης των Τούρκων

Ανατολή
ΟΘΩΜΑΝΟΙ
ΤΟΥΡΚΟΙ

Μουράτ Β΄
(1421-1444)

Επιθετική πολιτική
Ανατροπή προηγούμενης κατάστασης

1422 : πολιορκία Κωνσταντινουπόλεως

1423 : Εισβολή στην Πελοπόννησο

1426 : Η Πελοπόννησος φόρου υποτελής

Δυσχέρειες στη Βαλκανική
Ιωάννης Ουνιάδης } λαμπρές
(βοεβόδας Τρανσυλβανίας) } νίκες
Γεώργιος Σκεντέρμπεης } εναντίον
(ηγέτης Αλβανών) } Οθωμανών

1444 : Βάρνα : Συντριβή Σταυροφορίας Αυτ.

Μωάμεθ Β΄
(1444 - 1481)

Οικοδόμηση Ρούμελη Χισάρ
αποκλεισμός Πόλης από λιμάνια Ευξείνου
και στέρηση προμηθειών

Εισβολή σε ελληνικές κτήσεις Πελοποννήσου
Στέρηση βοήθειας από το Δεσπότη του Μορέα

1453 : Τακτική Πολιορκία Κωνσταντινούπολης
Τουρκική υπεροχή
σε έμπυχο (10: 1)
και άψυχο υλικό (κανόνια)

29 Μαΐου 1453
Άλωση Κωνσταντινουπόλεως
σφαγές και λεηλασίες

1461 : κατάκτηση Τραπεζούντας

Κωνσταντίνος ΙΑ΄
1448-1453

Υπεράσπιση
Κωνσταντινούπολης
με αυτοθυσία

Ισχνή και ανεπαρκής
η βοήθεια της Δύσης
Γενοβάτες - Ιουστινιάνης

ΘΕΣΜΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

7^{ος} – 9^{ος} αι.

Θέματα

- Αρχικά : Στρατιωτικές μονάδες, που μετακινούνται ανά την επικράτεια
- Αργότερα : Περιοχές όπου εγκαθίστανται μόνιμα οι στρατιωτικές μονάδες : *διοικητικές περιφέρειες*

Οργάνωση – Επέκταση

- μέσα 7^{ου} αι. : Μ. Ασία
- μέσα 7^{ου} αι. – μέσα 9^{ου} αι. :
  - ✓ Βαλκανική Χερσόνησος
  - ✓ Διχοτόμηση μεγάλων θεμάτων
  - ✓ Δημιουργία νέων θεμάτων
  - ✓ Δημιουργία ναυτικών θεμάτων
- 11^{ος} αι.
  - ✓ αύξηση αριθμού θεμάτων
  - ✓ μείωση έκτασης – σημασίας τους
- Στρατηγός : ανώτατη στρατιωτική & πολιτική εξουσία
- Στρατιώτες : διαθέτουν *στρατιωτόπια*,
  - ✓ Κτήματα, από τα οποία οι στρατιώτες εξασφαλίζουν τα έσοδα για να συντηρούν το άλογο και τον οπλισμό τους
  - ✓ Μεταβιβάζονται από τον πατέρα στον πρωτότοκο γιο μαζί με την υποχρέωση για στρατιωτική υπηρεσία

Συνέπειες

- αμυντικές :
  - ✓ αποτελεσματική άμυνα
- κοινωνικές:
  - ✓ ριζική αναδιάρθρωση μεσοβυζαντινής κοινωνίας
  - ✓ ενίσχυση μικρής & μεσαίας ιδιοκτησίας
  - ✓ οργάνωση ελεύθερων αγροτών σε *κοινότητες χωριών* (η δυναμικότερη τάξη)
- Εξασφαλίζουν την επιβίωση του Βυζαντινού κράτος
- Καθορίζουν τη φυσιογνωμία και αποτελούν τη βάση του Μεσοβυζαντινού κράτους.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

μέσα 7^{ου} αι. – μέσα 9^{ου} αι

- Σημαίνει την ενίσχυση της κυρίαρχης παρουσίας του στρατού στη βυζαντινή κοινωνία
- Εκδηλώνεται κατά τους αιώνες της οικονομικής κρίσης
- Στοιχεία :
  - ✓ Εμφάνιση οικογενειακών ονομάτων
  - ✓ Οικοδόμηση κάστρων
  - ✓ Βαθμιαία επέκταση & δημιουργία ναυτικών θεμάτων

ΕΞΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΡΑΤΟΥΣ

7^{ος} αι.

- Αίτιο : Απώλεια ανατολικών επαρχιών => ελληνικοί και ελληνόφωνοι πληθυσμοί : συντριπτική πλειοψηφία => **εθνολογική ομοιογένεια**
- Αποτέλεσμα :
  - ✓ Καθιέρωση Ελληνικής ως επίσημης γλώσσας, αντί λατινικής
  - ✓ Υιοθέτηση ελληνικών τίτλων και εγκατάλειψη ρωμαϊκών
  - ✓ Ο Ηράκλειος υιοθετεί τον ελληνικό τίτλο βασιλεύς με την προσθήκη «πιστός □ν Χριστ□»

ΕΠΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

7^{ος} -8^{ος} αι.

- Μεταφορά Σλάβων από τις σκλαβηνίες των Βαλκανίων σε περιοχές της Μ. Ασίας
- Μετακίνηση μικρασιατικών πληθυσμών και εγκατάστασή τους στις σκλαβηνίες Θράκης, Μακεδονίας και Νότιας Ελλάδας
- Εξυπηρετεί :
  - ✓ Δημογραφικές σκοπιμότητες
  - ✓ Οικονομικές σκοπιμότητες
  - ✓ Αμυντικές σκοπιμότητες
- Τέλη 8^{ου} αι. Αρχή ενσωμάτωσης & σταδιακής αφομοίωσης Σλάβων στη βυζαντινή κοινωνία.

ΔΟΜΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ

Μέσα 7^{ου} αι.

- Άμεση εξάρτηση κρατικών υπηρεσιών από τον αυτοκράτορα
- Λογοθέτης του Γενικού : ευθύνη οικονομικών
- Λογοθέτης του Δρόμου : Πρώτος αξιωματούχος του κράτους – υπεύθυνος για υποδοχή ξένων πρεσβευτών, ορισμό μελών βυζαντινών πρεσβειών... (ένα είδος πρωθυπουργού)

Τέλη 11^{ου} αι. – 12^{ος} αι.

- Υπερβολική αύξηση αριθμού αξιωμάτων
- Η διοίκηση δεν χαρακτηρίζεται από άκαμπτη γραφειοκρατία όπως κατά την προηγούμενη περίοδο.

ΘΕΣΜΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

11^{ος} – 12^{ος} αι.

Πρόνοιες

- παροχές αγροτικών εκτάσεων ή δικαιώματος είσπραξης φόρων εκ μέρους του αυτοκράτορα
- ιδιοκτησία του κράτους κι όχι του προνοιάριου
- δεν μεταβιβάζονται, ούτε κληρονομούνται (αρχικά)
- 13^{ος} αι. : τείνουν να καταστούν κληρονομικές

Προνοiάριοι :

- Στρατιωτικοί στους οποίους παραχωρούνται πρόνοιες, με αντάλλαγμα παροχή στρατιωτικής υπηρεσίας (12^{ος} αι.)
- Έφιπποι πολεμιστές
- Συμμετέχουν στον πόλεμο επικεφαλής ομάδας, που η αριθμητική της δύναμη είναι ανάλογη με την έκταση της πρόνοιας που τους έχει παραχωρηθεί
- 11^{ος} – 12^{ος} αι. στελέχωση στρατού κυρίως από προνοiάριους
- Κατά τη Φραγκοκρατία-Λατινοκρατία
  - ✓ Η πλειοψηφία συμβιβάζεται με τους κατακτητές και υποτάσσεται σ' αυτούς για να εξασφαλίσει την κατοχή των κτημάτων παρόλο που διαθέτουν υπολογίσιμη δύναμη και δυνατότητα αντίστασης
  - ✓ Ορισμένοι δεν αποδέχθηκαν τη νέα κατάσταση και αντέταξαν άμυνα
  - ✓ Άλλοι κατέφυγαν σε ελεύθερες περιοχές, όπου (με τη συνδρομή των εντοπίων) οργάνωσαν νέα κρατίδια που αποτέλεσαν και πόλους συσπείρωσης των δυνάμεων που αγωνίστηκαν για την αποκατάσταση της Αυτοκρατορίας

Σχέση με φεουδαρχία

- Παρουσιάζει κάποιες ομοιότητες με τη φεουδαρχία
- Σε καμία περίπτωση δεν ταυτίζεται μ' αυτήν
- Σταδιακή μετατροπή των προνοιών σε φέουδα και των προνοιαρίων σε φεουδάρχες δυτικού τύπου κατά τη Φραγκοκρατία -Λατινοκρατία.

